

Trois Psaumes

1. Psaume 133	1:58
2. Psaume 121	3:17
3. Psaume 122	4:46
4. Tombeau pour Ton de Leeuw	3:55

Kleine Archipel

5. Die Sonne blickt mit hellem Schein	2:01
6. Das Leben und die Leyer	1:24
7. Drei Schwestern	1:43
8. Die Wechsel der Dinge	2:02
9. Die liebliche Stimmen	2:57

10. Nachtmuziek voor Jacques Maassen	5:15
--------------------------------------	------

Psalmenrequiem

11. Introitus	2:26
12. Kyrie eleison	3:00
13. Graduale	2:26
14. Tractus	1:43
15. Offertorium-Interlude I	2:27
16. Sanctus	2:17
17. Interlude II	1:35
18. Agnus Dei	3:03
19. Communio	1:42

T O M B E A U

COLOFON

Uitvoerenden

Kamerkoor Fiori Musicali olv Sietse van Wijgerden: 1,2,3 - 11,12,13,14,15,16,17,18
Bianca Bongers, violoncello: 4,10
Doriene Marselje, harp: 4,10 - 11,12,13,14,15,16,17,18
The Leiden Choristers [voorheen Jeudkoor Ruach] olv Elisabeth van Duijn, 5,6,7,8,9
Aldert Prast, accordeon: 5,6,7,8,9

Contact

Kamerkoor Fiori Musicali, www.fiorimusicali.nl
Sietse van Wijgerden, dirigent www.sietsevanwijgerden.com
The Leiden Choristers, www.theleidenchoristers.nl
Elisabeth van Duijn, dirigent www.elisabethvanduijn.nl
Aldert Prast, accordeon, www.accordeon.biz
Bianca Bongers, violoncello, www.biancabongers.nl
Doriene Marselje harp, www.dorienemarselje.nl
Daan Manneke, componist, www.daanmanneke.nl
Muziekuitgever De Haske, www.bladmuziekplus.nl [1,2,3]
Muziekuitgever Donemus, www.donemus.nl [4 t/m 18]
Opname, Martin de Waard, www.ogwrecords.nl
Kleine Archipel is opgenomen in de Marekerk, Leiden.
De andere werken zijn opgenomen in de St. Michielskerk, Middelhamis.

Deze CD kwam tot stand met de welwillende steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds.
Veel dank aan Maarten en Margriet Roos voor hun daadkrachtige betrokkenheid.

Teksten/vertalingen van de gezongen werken [Psaumes, Kleine Archipel en Psalmenrequiem] zie site www.daanmanneke.nl
rubriek DISCOGRAFIE, CD Tombeau

Trois Psaumes

Tombeau

Kleine Archipel

Nachtmuziek

Psalmenrequiem

DAAN MANNEKE

Kapelmeester van de ruimte

Trois Psaumes
gemengd koor a capella
Psaumes, La Sainte Bible ed. Louis Segond

Psaume 133, Voici, oh! [1967]
Psaume 121, Je lève mes yeux [1962]
Psaume 122, Je suis dans la joie [2002]

Tombeau pour Ton de Leeuw [1998]
violoncello, harp

Kleine Archipel [2012]
vrouwenstemmen, accordeon
poëzie Johann Gottlieb von Herder [1744-1803]

Die Sonne blickt mit hellem Schein
Das Leben und die Leyer
Drei Schwestern
Die Wechsel der Dinge
Die liebliche Stimmen

Nachtmuziek voor Jacques Maassen [2014]
violoncello, harp

Psalmenrequiem [2005]
gemengd koor, harp
Psalmi, Bibliorum Sacrorum, Nova Vulgata

Introitus
Kyrie eleison
Graduale
Tractus
Offertorium-Interlude I
Sanctus
Interlude II
Agnus Dei
Communio

Daan Manneke over zijn werk.

Mijn hele oeuvre wordt eigenlijk bepaald door het fenomeen 'ruimte'.

In de eerste plaats de fysieke ruimte, de plaats waar de muziek klinkt. Binnen-buiten, gulle of juist een droge ruimte. Huiskamer, plein, kathedraal of fabriekshal. In alle gevallen is de ruimte een soort zangbodem-klankbord-schalbeker.

Maar veel van mijn werken zijn ook qua muzikale inhoud ruimtelijk: hybride, niet consistente vormen, citaten, veelsoortige texturen en allerhande muzikale talen. Sedert de jaren '80 hanteer ik een muzikaal concept, het zogenaemde 'archipel'-concept: dicht bij elkaar gelegen 'eilanden' met elk een eigen[ar dig] gedrag kunnen met elkaar versmelten. Wederzijdse beïnvloeding dus met nieuwe muzikale gebeurtenissen en mogelijkheden. Maar ook kan een eiland verzelfstandigen, soms totaal verdwijnen of als rudiment blijven bestaan.

Metaforen die mij inspireren zijn bijvoorbeeld: naderen-verdwijnen, ver-dichtbij, stollen-verdampen, ruw-glad, status quo, 'aanraken in het voorbij gaan': titel van een orkestwerk uit 1977.

Het zijn denkmiddelen [componeeregereedschap] om de tijd te laten versnellen, te vertragen of verschillende 'tijden' met elkaar te combineren: een polyfonie van gebeurtenissen.

Steeds is er een dwaas componistenvisioen om de tijd zelfs stil te zetten en 'geruisloos' in de eeuwigheid te laten verdwijnen.

De titel van deze CD 'Tombeau' heeft betrekking op drie werken die een in memoriam-intentie hebben. Het zijn de composities Tombeau pour Ton de Leeuw, 1926-1996, de Nachtmuziek voor Jacques Maassen, 1947-2013 en het Psalmenrequiem. De eerste twee werken zijn een instrumentaal hommage aan mijn overleden vrienden de componist Ton de Leeuw en de musicoloog-beiaardier-componist Jacques Maassen. Het Psalmenrequiem voor koor en harp schreef ik op verzoek en in opdracht van de zanger Paul Hamelers ter nagedachtenis aan zijn vroegtijdig overleden zoon Tjjs.

Hamelers maakte zelf de tekstkeuze uit het Psalmenboek en had tevens een grote voorkeur voor de harp als 'continuo-instrument'. De première vond plaats op 18 juni 2005 in de Amsterdamse Noorderkerk met een ensemble van twaalf zangers en harp onder leiding van Frank Hamelers, zanger-dirigent en zoon van de opdrachtgever.

Ik begon mijn componistenbestaan ruim vijftig jaar geleden. In 1962 schreef ik het kleine motet 'Je lève mes yeux sur les montagnes': Psaume 121. De verschillende muzikale invloeden zijn duidelijk. Maar de belangrijkste muzikale inspiratiebronnen zijn stellig het Geneefs Psalter en de polyfonie uit de zestiende eeuw. Een andere, literaire bron is de oeroude, voorchristelijke poëzie-verzameling: het Psalmenboek, door de Joden Tehillim genoemd: lofzangerijen. Werelderfgoed! In de loop der jaren heeft deze tijdloze, krachtige poëzie me voortdurend geboeid en leidde tot vele psalmcomposities.

Een inspirerend voorbeeld is al vele decennia mijn landgenoot de Amsterdamse organist-componist Jan Pieterszoon Sweelinck, 1562–1621.

Ton de Leeuw over het werk van Daan Manneke.

[...] Door zijn hele oeuvre komen we constanten tegen: de zin voor sterke, directe contrasten, signaalachtige motieven en complexen. Voor sensuele, bijna tastbare klankkleuren en plastische muzikale gebaren, alsof de componist voor een denkbeeldig theater schrijft. Daarnaast zijn er de donker getimbreerde klankblokken, een nostalgie naar een verloren paradijs of de vluchtigheid van een verre melodie: echo's van 'oude' muziek. Kortom, zijn muziek vormt een veelkleurig patroon met een extravert, lieflijk karakter.

Notitie van de muziekrecensent Siebe Riedstra.

Daan Manneke heeft een mooi etiket opgeplakt gekregen: componist van de ruimte.

Ooit heb ik een andere titel voor hem bedacht: onze twintigste-eeuwse Sweelinck.

De vergelijking met zijn grote vakbroeder zet hij ook op deze CD om in noten die diep in ons muzikale bewustzijn zijn verankerd: het zestiende-eeuwse Geneefse psalmenboek.